



کلیات طرح ملی پنج‌ساله انکشاف تولید پایدار زعفران در افغانستان

اهداف طرح پنج‌ساله انکشاف تولید پایدار صنعت زعفران در افغانستان:

هدف عمده و اساسی از اجرای طرح این خواهد بود که علاوه بر ایجاد اشتغال در سکتور زراعت، صنعت، تجارت و ترانسپورت، ده‌ه‌اقل ۱۲ ولایت و حد اکثر ۲۴ ولایت خشک و کم آب افغانستان از بهبود معیشت و سطح بهتر اقتصادی برخوردار گردیده، مسئولیت غذایی شان تامین خواهد شد و آنان در رشد اقتصاد ملی و تقلیل فقر از طریق انکشاف موثر فعالیت پایدار سکتورهای فرعی زراعت سهم بارز خواهند داشت.

اهمیت کشت زعفران برای افغانستان:

کشور عزیز ما افغانستان جزء مناطق خشک جهان بوده که خشک‌سالی‌های مکرر همراه با کمبود آب، یکی از موانع عمده انکشاف زراعتی و مالدارۍ به حساب می‌آید، لذا ضرورت است تا جهت کم نمودن اثرات سوء خشک‌سالی، پیش‌گیری از خسارت مالی به ده‌ه‌اقلین و بلند بردن عایدات سکتور زراعت در کنار کاشت نباتات مروج، نباتات جدید که تحمل شرائط خشک اقلیمی افغانستان را داشته باشد نیز معرفی و ترویج گردد، که تجارب چند سال گذشته نشان داده، زعفران می‌تواند یکی از این نباتات ارزشمند باشد.

تاریخچه زعفران:

طبق بعضی شواهد کشت زعفران در افغانستان سابقه دو هزار ساله دارد.

خصوصیات مهم کشت زعفران:

- عدم ضرورت زعفران به آب و آبیاری در فصل تابستان
- آسانی حمل و نقل به دلیل کم حجم بودن
- امکان انجام ۸۰ فیصد از کارهای برداشت و پروسس توسط زنان و دیگر اعضای فامیل
- چون ۹۰ فیصد کار زعفران توسط دست انجام میشود لذا زمینه کار برای مردم قریه جات در فصل بیکاری (عقرب و قوس) ایجاد میشود.
- مقاومت در مقابل امراض و حشرات و افزایش تقاضای بازار جهانی، از دیگر مزایای زعفران شمرده می‌شود.

ارزش اقتصادی صنعت زعفران در افغانستان و جهان

- حدود ۳۰۰ تن تار و پودر خشک شده زعفران هر ساله بدست می‌آید، که حدود ۳/۵-۴ تن آن را افغانستان تولید میکند در حالیکه افغانستان از نظر اقلیم و خاک ظرفیت تولید ۵۰ تا ۷۰ تن را دارد.
- ارزش مجموعی این صنعت، در سطح جهان، حدود ۱ میلیارد دالر است که سهم افغانستان در حال حاضر حدود ۴/۵ میلیون دالر می‌باشد.
- اوسط درآمد حاصله از یک هکتار زعفران در حال حاضر حدود ۸۰۰۰ تا ۱۲۰۰۰ دالر در سال است (با استفاده از پراکتس‌های جدید تا ۱۸۰۰۰ دالر در سال امکان پذیر است) که درمقایسه با دیگر نباتات حتی تریاک عاید بلندتر دارد.
- زعفران از جمله اشتغال‌زا ترین نباتات زراعتی بوده که در هر هکتار زعفران به طور متوسط در سال تعداد ۲۷۰ نفر در امور کاشت، داشت و برداشت مشغول می‌شود.

برنامه توسعه ملی زعفران مشتمل بر پنج بخش ذیل می‌باشد:

۱. افزایش تولید و بهروری
۲. استاندارد سازی و تضمین کیفیت

۳. ترویج بازار داخلی و بین المللی زعفران افغانستان
۴. تحقیقات کاربردی از طریق ایجاد انستیتوت بین المللی تحقیق و توسعه پایدار زعفران در افغانستان
۵. ظرفیت سازی

۱. افزایش تولید و بهره‌وری یا مولدیت

- سروی تخنیکي جهت شناسایی مناطق مناسب و مستعد کشت و تولید زعفران در مناطق مختلف کشور
- تهیه، تولید و توزیع پیاز با کیفیت
- آموزش دهاقین در به کارگیری روش‌های علمی و پراکتس‌های جدید در کشت و برداشت زعفران.
- ایجاد فارم‌های نمایشی زعفران در ولایت‌های توانمند جهت انتقال و آموزش دهاقین با حمایت موسسات خصوصی.
- تشویق و حمایت مدیریت تصدی تخم‌های اصلاح شده از شرکت‌های تولید تخم جهت تولید پیاز با کیفیت زعفران.
- دادن قرضه با شرایط آسان توسط بانک‌ها به دهاقین زعفران کار
- کاهش عمر مزارع زعفران از هفت سال به چهار سال.

۲. معیاری سازی و تضمین کیفیت

- ایجاد مراکز معیاری پروسس و بسته بندی در تمام ولسوالی‌های که کشت زعفران دارند.
- ایجاد تسهیلات لازم جهت دریافت سرتفکیت ISO برای تمام شرکت‌های واجد شرایط دست اندر کار پروسس و بسته‌بندی زعفران.
- کمک به دسترسی دهاقین به دانش و امکانات و تکنولوژی جدید در بخش تولید، پروسس و بسته بندی زعفران با کیفیت عالی.
- طرح و تصویب "استندرد ملی زعفران" بااستفاد از تجارب سایر کشورهای که دارای ستندردهای ملی زعفران هستند
- کد گذاری زعفران با کمک جامعه جهانی به گونه‌ی، که با قرایت کد ۱۵ رقمی می‌توان به محل تولید آن محصول دستیابی پیدا کرد.

۳. ترویج بازار داخلی و بین المللی زعفران افغانستان

- معافیت زعفران صادراتی از تعرفه‌های گمرکی.
- هماهنگی با وزارتخانه‌ها تجارت و امور خارجه جهت معرفی زعفران افغانی برای کشورهای وارد کننده و ایجاد تسهیلات جهت برگزاری نمایشگاه‌ها و ایجاد ارتباط بین کمپنی‌های خصوصی داخلی و خارجی از طریق سفارتخانه‌های افغانستان .
- برگزاری نمایشگاه‌ها، کنفرانس‌ها، جشنواره‌ها و ورکشاپ‌ها.
- تبلیغات ، ترجمه و چاپ مقالات و کتب علمی مرتبط با زعفران .

۴. تحقیقات کاربردی

- تاسیس انستیتوت بین المللی تحقیق و توسعه زعفران افغانستان به منظور:
- تحقیق بالای نیازهای آگرونومیکي زعفران
- تحقیق بالای بازاریابی و انکشاف صادرات زعفران
- تحقیق بالای روش‌های پیشرفته پروسس و بسته‌بندی زعفران
- ارتباط با مراکز علمی بین المللی مرتبط با صنعت زعفران جهت تبادل تجارب و دسترسی به یافته‌های جدید علمی.

۵. ظرفیت سازی

- ارتقاء ظرفیت دست اندر کاران صنعت زعفران و تربیت نیروی متخصص مورد نیاز صنعت زعفران از طریق‌های زیر:
- برگزاری کورس‌های کوتاه مدت و طویل المدت

- برگزاری ورکشاپ‌های آموزشی با استفاده از متخصصین داخلی و خارجی زعفران در افغانستان
- فراهم نمودن زمینه عملی برای آموزش زنان که در تولید و پروسس زعفران فعالیت می‌نمایند.
- تربیه تکنسین جهت لابراتوارهای کنترل کیفیت زعفران
- فراهم نمودن زمینه تربیه متخصصین زعفران به سطح ماستر و بالاتر.
- ایجاد مکاتب دهقانی زعفران در سطح قریه‌جات
- هماهنگی با وزارت تحصیلات عالی جهت گنجاندن تولید و پروسس و بازاریابی زعفران و دیگر نباتات طبی در نصاب تعلیمی تمام دانش‌کده‌ها، انستیتوت‌های زراعتی افغانستان.

نتایج متوقعه حاصله از اجرای طرح ملی توسعه زعفران افغانستان

- افزایش سطح زیر کشت زعفران از ۱۰۰۰ هکتار در حال حاضر به ۳۰۰۰-۴۰۰۰ در ختم سال پنجم.
- افزایش مولدیت مزارع زعفران از ۳/۵ کیلو به ۵ کیلو در هکتار.
- افزایش تولید زعفران از ۳۵۰۰ کیلو در حال حاضر به ۱۴۰۰۰ در ختم سال پنجم.
- ایجاد ۱/۰۸۰/۰۰۰ روز کار معادل ۵۴۰۰ شغل دایمی در سکتور زراعت و حدود ۱۰۰۰ شغل دایمی دیگر در سکتورهای ترانسپورت، صنعت و تجارت در ختم پنج‌سال و ایجاد ۴۰۵۰۰۰۰ روز کار معادل ۲۰۲۵۰ شغل ثابت برای دهاقین و حدود ۵۰۰۰ شغل و منبع درآمد در بخش‌های ترانسپورت، صنعت و تجارت طی یک‌دوره ۱۲ ساله.
- افزایش سهم صادرات زعفران افغانستان در بازارهای جهانی از ۰/۴۵ فیصد به ۲/۵ فیصد.
- ایجاد مراکز معیاری پروسس و بسته بندی در تمام ولسوالی‌های که کشت زعفران دارند.
- تهیه بار کد برای تثبیت زعفران افغانستان در جهان
- تولید حدود ۶۰۰۰ تن علوفه جهت سکتور مالداري.
- حدود ۴۰۰۰ هکتار اراضی زراعتی که به دلیل کمبود آب و خشک‌سالی غیر قابل کشت باشد، زیر کشت خواهد رفت.
- از هدر رفتن و اتلاف مقدار هشت میلیون متر مکعب آب‌های سطح الارضی که در اثر برف و باران تولید می‌گردد جلوگیری شده و قابل استفاده خواهد شد.
- برای حد اقل ۲۰/۰۰۰ فامیل روستائی بطور مستقیم منبع درآمد پایدار و مصونیت غذایی ایجاد خواهد شد.
- عاید خانوارهای روستایی تحت پوشش این طرح خصوصاً زنان به دو الی سه برابر افزایش می‌یابد.
- حداقل ۲۰۰ نفر افراد مسلکی و فنی و تعداد ۵۰۰۰ دهقان و شاغلین سکتور خصوصی جهت تولید و پروسس و بازاریابی زعفران بشکل مسلکی در افغانستان تربیه می‌شوند.
- علاقمندی به کشت و تولید کوکنار در مناطق تحت پوشش طرح از بین می‌رود.

شماره	فعالیت	مبلغ به دالر
1	افزایش تولید و بهره‌وری	۳,۰۵۰,۰۰۰
2	معیاری سازی و تضمین کیفیت	۲,۳۵۰,۰۰۰
3	انکشاف بازار داخلی و بین المللی زعفران افغانستان	۱,۳۵۰,۰۰۰
4	تحقیقات کاربردی از طریق ایجاد انستیتوت بین المللی تحقیق و توسعه پایدار زعفران در افغانستان	۸,۲۵۰,۰۰۰
5	ظرفیت سازی	۱,۱۵۰,۰۰۰
6	قرضه	۵/۰۰۰/۰۰۰
جمع کل:		۲۱/۱۵۰/۰۰۰